

Ўзбек санъатининг тарихи жуда узок даврларга бориб тақалади. Қадимги қабрларнинг бириндан аёл устихонлари ёнида турли тақинчоқлар ва гаройиб най сози топилган. Аникланишича, бу нарсалар бронза даврига оид бўлиб, уларнинг ёши салкам беш минг йил деб белгиланган. Ушбу топилма Самарқанддаги Республика маданият ва санъат музейида сақланмоқда. Кўхна Хоразмнинг Кўйқирилган қалъасидан топилган сопол идиш бўлагидаги тасвирда эса хордик чикараётган шоҳ ва унинг орқа томонида чилтор (арфа) созини чалаётган машшоқ аёлнинг бармоқлари акс этган. Бошқа манбалардан биламизки, бир пайтлар

Санъатимиз заҳматкашлари

Юнонистонда беморларни мусиқа билан даволашга уринишган. Пифагор ва Арасту эса мусиқанинг даволаш хусусияти ҳақида асарлар ҳам ёзиб қолдирганлар. Сазларни моҳирона чала билган Абдураҳмон Жомий мусиқа назариясига асос солганидан хабардоримиз. Бу зот Алишер Навоийнинг илтимосига кўра мусиқага бағишланган асарини ёзиб тугатган ва унда куй-қўшиқнинг, айниқса, мақомларнинг инсон руҳига жуда чуқур таъсир этишини исботлаб берган! — Қадимгилар куйнинг яратилишини илоҳиёт билан боғлаганликлари бежиз

эмас, — дейди таникли бастакор Рустам Абдуллаев. — Ахир, куй янграши билан юракнинг ҳаяжон ҳаётини, томирларга қувват инеди. Создан таралаётган ҳар бир жаранг гўёки юракнинг ҳам нозик торларини чертиб ўтаётгандек бўлади. Бу чиндан ҳам мўъжиза, санъатнинг сеҳрли куч эканига бир ишора эмасми?! Бастакорнинг сўзларини тинглаётиб ҳаёлга толаман. Унинг ўзбек мусиқа санъати раванки йўлида амалга оширган улкан яратувчилик ишлари хотирамдан бирма-бир ўта бошлайди...

таётган ёш йигит-қизлар билан гурурланамиз, албатта. Лекин уларнинг мусиқачилик борасида эришаётган улкан ютуқлари ортида Рустам Абдуллаев сингари машҳур бастакорларнинг заҳматли меҳнатлари буй кўрсатиб турибди.

— Хорижда бўлган кезларимда бир нарса мени жуда қувонтирди, у ҳам бўлса чет элликларнинг мусиқамизга бўлган чуқур муҳаббатидир, — дейди Рустам Абдуллаев. — Бизнинг миллий куй ва қўшиқларимизни улар жуда севиб тинглашади. Бастакор 1995 йилдан буён Ўзбекистон Бастакорлар уюшмаси раиси сифатида республика ва халқаро миқёсдаги кўплаб тадбирларга бош-қош. Маълумки, халқаро мусиқа фестиваллари, кўрик-танловлар ва бошқа йирек мусиқа анжуманларининг ўтказилиши қўшиқчилик ривожини тезлаштиради, бу соҳада янгиликлар яратишга ундайди.

— Гоҳо бугунги қўшиқчилигимизда яшовчанлик, қўшиқча ўзини фидо этиш, уни бус-бутунлигича ва бор ҳарорати билан тингловчи қалбига узатиш маҳорати маромига етказилмаётгандек туюлади, — дейди бастакор. — Айниқса, мумотоз қўшиқларни айтган айрим ёшлар ҳақида шундай фикрларни айтиш мумкин. Шу ўринда тингловчи ҳам доно бўлиши керак деб ўйлайман. Биз қўшиқни таллаб эшитишни ўрганишимиз зарур. Ана шундагина қуйланаётган қўшиқ савиясига эътибор кучайтирилади!

Рустам Абдуллаев ҳақ. Чунки қўшиқ миллият феълини ифодаловчидир. Феълимиз эса одоб, андиша, ҳаёсеварлик, мардлик ва фидойилик сингари юксак туйғуларга йўғрилган. Шундай экан, қўшиқнинг сўзлари юракка яқин, оҳанглири сеҳрбахш ва жозибали бўлишига эришишимиз керак.

Элимиз иқтидорли ва фидойи инсонларни эъзозлайди. Негаки, бундай инсонлар жон томирлари билан шу юна-юрта боғланган. Улар улкан куч-қудратга эга. Жонфидолиги билан жамиятга наф келтиради, ўзи кўн урган юмушларнинг ҳар бирини чуқур масъулият ва шараф билан уйдалайди. Ўзи ҳам касб билимидони сифатида обрў-эътибор қозонади.

Таникли бастакор Рустам Абдуллаев шундай инсон. Унинг ижодий меҳнат машаққати ва ютуқлар завқи оралиғида ўтаётган юлдузлик йиллари гўзал ва бетакор оҳанглр умри каби узайиб бораверади. Ва бу мазмундор йиллар бастакорнинг ҳаёт йўлини шамчирқоқ каби абдул-абад ёритиб туради.

Гулчехра ЖАМИЛОВА.

КҮЙ ТҮЙГУЛАР ЖАРАНГИ ЭРУР

Ўзбекистон Республикаси санъат арбоби, Бастакорлар уюшмаси раиси, «Миллий тикланиш» демократик партиясининг хайрихоҳ фидойиси Рустам АБДУЛЛАЕВ фаолиятига бир назар

Бастакор сийратига чизгилар

У хамиша миллий мусиқамиз хазинасини янада бойитиш истига билан яшайди. Шу катта мақсад йўлида тер тўкиб ишлайди, баъзан тунларни тонгларга улайди. Феълда фидойилик ва шижоаткорлик фазилатлари бор. Ўта қатъиятли. Изланувчан одамларни қадрлайди. Олдга юришдан аввал тарихимиз саҳифаларига нигоҳ ташлайди. Ўрганади, ибратли жиҳатларини ўзлаштиради. Ноёб мусиқий дурдоналарга таяниб янгиликлар яратишга ошиқади. Яна шунини айтиш жоизки, кўп йиллик ижодий фаолияти давомида миллий мусиқачилик ривожига салмоқли хиссасини қўшиб улгурди!

Болаликдаги кучли иштиёқ уни Хивадаги мусиқа мактабига етаклади. Ота-она бу ҳақда сал кейинроқ билишди, ўғилдаги ички иқтидорни пайқашгани учун ҳам уни қойишмади, балки қўллаб-қувватлашди. Шундан сўнг ўсмир йигит пойтахтга йўл олди. Аввал мусиқа билим юртида, кейин эса консерваторияда сабоқлар олди. Ўқиб баробарида мусиқа билимдонларига яқинлашди, улардан ўрганди, ўзи ҳам шу соҳанинг устасига айлана борди...

Моҳир бастакор сифатида у ўзбек мусиқачилигидаги бадиий анъаналарни ривожлатганда, янада бойитди, юксак инсонийлик туйғуларини ўзида акс эттирувчи етуқ ва гўзал мусиқий асарлар яратди.

Унинг асарлари ёрқин ва тантанавор эканлиги, пайти келганда изтиробга уйғунлиги, фарёд ва мунгли ноталар билан ўзига хосдир. Яратилаётган ҳар битта мусиқий асари замирида Ватанга меҳр, табиатга ошнолик, муҳаббатга ошуфталик хислари ётади. Фалсафий тафаккур, ҳистуйғулар ранг-баранглиги ва жўшқинлиги Рустам Абдуллаев ижодининг энг бўртиб турган жиҳатларидир.

Симфония мантиқий мукамалликдир

Симфоник асар яратувчи ижодкор зиммасидаги вазифа ниҳоятда мураккаб. Чунки бундай асар соф чоғу йўлидаги баён ва ривожланиш жараёнларини тўла акс эттириши лозим. Бундан ташқари, миллий ўзига хосликни ҳам

ифодаламоғи зарур. Рустам Абдуллаев симфоник ва вокал симфоник жанрларда ижод қилиб, кейинги йилларда «Шодлик таронаси», «Алишер Навоий хотирасига», «Тарас Шевченко», «Муҳаббат достони» сингари ўн та симфоник поэма, камер оркестр учун полифоник симфониялар яратди.

Миллий руҳ ва ҳаётбахшиликка йўғрилган бундай асарларнинг ақсарияти истиқлол йилларида дунё юзини кўрди. Айниқса, бастакорнинг камер чолғу мусиқаси, яқна ва ансамбль учун мўлжаллаб яратган асарлари гўёки ингла тизилган бир шода марваридга ўхшайди. Флейта, кларнет ва фортепиано учун трио, валторна ва фортепиано учун монолог, скрипка, виолончель ва фортепиано учун трио, торли кватрет учун 3 та пьеса, виолончель учун соната, фортепиано учун «Наврўз манзаралари», «Зумлак» концерт пьесалари ва бир неча полифоник туркумлари алоҳида ажралиб туради.

Рустам Абдуллаев басталаган симфоник асарлар мазмунда давримизнинг йирек ижтимоий, сиёсий ва маданий воқеа-ҳодисалари, шиддаткор жараёнлар, тарихга муҳрласа арзигулик ўзгаришлар бадиий ифодасини тоган. Уларда она-Ватан, Муҳаббат, Адолат, Ҳақиқат янглик азалий ва абадий қадриятлар, юртга садоқат ҳамда инсонийлик фазилатлари тараннум этилади, боқий ва фойий дунё тўғрисида тахлилий-мусиқий мушоҳадалар юритилади.

Фортепиано концертида фалсафа бор
Аслида концерт жанрининг хусусиятлари нимада?

Одатда, концерт асари учун аввало унга мос келадиган ёрқин лирик ёки ҳаракатчан жўшқин куй мавзуси танланади. Бунда якканавоз ва оркестр чолғулари ўзаро мутаносиб бўлмоғи шарт. Натижанда асосий мавзу жўшқин тус олиб, тобора ранго-ранг талқин этилади. Яратилаётган ҳар бир концерт асари фалсафий ва драматик мазмун билан бойигани учун ҳам тингловчи кайфиятини кўтаради, руҳиятига бардамлик ва тетиклик бахш этади.

Айтиш жоизки, Рустам Абдуллаев симфоник ижодийетнинг асосий қисмини тақвиль туйғуларига фортепиано концертларидан учтаси истиқлол йилларида яратди. Муаллиф уларда ўзбек ва бошқа Шарқ мамлакатлари, ҳудудан, Таиланд, Корея миллий мусиқачилигидан унумли фойдаланди. Бастакорнинг фортепиано, торли оркестр ва зарбли чолғулар учун ёзган «Раталла» асари ва фортепиано ҳамда торли оркестр учун «Элегия» концерт пьесалари нафақат юрти-мизда, балки чет эъларда ҳам шуҳрат қозонди. Шу ўринда бастакорнинг «Наврўз» гимни, «Тантанавор кўшиқ» вокал-симфоник асарларини ва флейта, кларнет, фортепиано, виолончель, скрипка, тромбон учун камер-чолғу асарларини ҳам эслаб ўтмоқ жоиздир.

Рустам Абдуллаевнинг қўшиқлари, қўшиқ-романслари, вокал туркумлари аллақачон оммалашиб, тингловчилар қалбини забт этган. Унинг Зулфияноним шеърлари асосида яратилган «Ҳижрон», «Она ҳақида ўйлар», «Ўғлим, сира бўлмайдими уруш» сингари камер-вокал асарлари мусиқасининг дилбарлиги билан алоҳида ажралиб туради. Бундан ташқари, «Тингла, булбул», «Гўзал Ватаним», «Фидокорлар марши», «Спорт мадҳияси» каби юзлаб романс ва қўшиқлари, хор асарлари ҳам муҳлислар мулкига айланган кетган. Бастакор опера ва балет жанрларида ҳам ижод қилди. «Шодимулук», «Садоқат», «Хива» опералари ва Ўлмас Умарбеков пьесаси асосидаги «Кўёшга таъзим» балет-операсини ҳам кўпчилик тингловчилар ҳеч ёддан чиқаришмайди.

«Бизни хорижликлар севиб тинглайди» ёхуд бастакорнинг юлдузли йиллари

Ўзбекистон халқ артисти Мурасар Раззоқова ижросидаги «Ватан» (Абдулла Орипов шеъри), «Хур ўзбек қизиман» (Нормурад Нарзуллаев шеъри), хонанда Зулфия Умирова ижро этган «Муҳаббат чоғидур» (Жуманиёз Жабборов шеъри) сингари қўшиқлар ва «Севгилим», «Мангу ҳаёт», «Лозардорандур», «Алла» каби юздан ортик қўшиқ-романслар ҳам борки, уларнинг ҳар бирида чуқур мазмун, ҳаётий қувват, миллий руҳ ва шодийоналик тантанаси уфуриб туради.

Истиқлол йилларида бастакорнинг ижодий фаолияти кўламини янада кенгайтиди, айниқса, янги давр тингловчиларининг дидаи ўсиб, миллий мусиқамизга эҳтиёжи ортгани сайин у янги-янги асарлар яратишга чоғланаверди. Шу жараёнда ўзи ҳам муваффақиятлар пиллаволисидан тобора қўтарилди борди. Эндиликда унинг асарлари нафақат Ўзбекистонда, балки Россия, Қозоғистон, Украина, Грузия, Швеция, Туркия, Америка, Германия сингари кўплаб мамлакатлардаги фестивалларда янграётди.

Бастакор узок йиллардан бери Ўзбекистон Давлат консерваториясининг композиция ва чолғулаштириш кафедрасида талаба ёшларга мусиқа сириларидан сабоқ бериб келмоқда. Унинг ёшлар билан ишлашдаги жонқуралигини алоҳида таъкидлаш жоиз. Ўзбек миллий санъати доврўгини эллар оша тарати-

«Кулинингиз гулли қулдирар...»

Офтоб дунёга нур таратгани каби ҳаётга меҳр бола қалбини ёриштиради, иситади. Қалби ёруғ болаларнинг кўзлари ҳам чарқалайди.

Бола қулса — олам қулади, дейдилар.

Рустам Абдуллаев бастакор сифатида болаларга алоҳида эътибор қаратди. Улар учун тинмай ёзди. Айтмоқчи бўлган гапларини қуйлар орқали етказди. «Мусиқа бола онгига ижобий таъсир этибгина қолмай, балки унинг дунёқарашини бойитиши, кенгайтиради», — дейди у.

Муштақилиқнинг шўх-шодон

Гўзалликларнинг бошланиши

Давоми. Боши 1-бетда

девоинда ошкочна мавзуда бўлмаган газаллар ҳам бор. Навоий бу тўғрисида девон дебонасида айтиб ўтган эди: «Бир икки байт берилдики, улар гўзал насихат каби ва ўғитнамодир. Улар юзининг шўласи поклик пардасидан ташқарида шўялаланмагангай, яна ҳам аникроғи-бунда фойдали насихатлар поклик пардаси ортида баён қилинади».

Даҳр сўдилди тамар,
Узим, зибёне беш эмас,
Уларни тутул ганиматим,
замоне беш эмас.

Шоир одамларни дунёда фойда кетидан қувмасликка чақирди. Чунки бундай илтишнинг эъни қўл. Демак, умрингни бирор фойда қўришини таъма қилиб беҳудага сарф қилмагин, дейди.

Уй бино айлаб ажабдур
элни меҳмон айламак,
Улки бу уй ичра беш кун
меҳмон беш эмас.

Бу умр худди бир уй қўриб, унда элни меҳмон қилмоққа ўхшайди. Аммо бу уйда меҳмон бўлмоқ фақат беш кўндир, холос. Ундан ортик эмас. Яъни умр кўчса. Уни ганимат билмоқ зарурлиги иккинчи байдаги беш кун тўшунасан орқали янада

аниқроқ кўрсатилган.
Кўй тавонолик сўзин,
ёд эт ажал хоринки, фил
Пашшалар ниши қошинда
нотавоне беш эмас.

Ҳамма нарсасига эга бўлмоқ ва қудратлилик сўзларини гапирма, деб ўғит беради, шоир. Ажал тиканини эсла. Чунки хатто филнинг ҳам пашшалар нишига чидамай кўп эмас. Шеър шу йўсинда давом этади. Унда заррин қийим қийанларнинг маъни ахли қозида қулғили холга тушиблар, меҳр тоғу тахтага эга бўлганларга ҳам фалақнинг номехрибон бўлмоғи тўғрисида сўз боради.

«Бадойиё ул-бидойа» девониде Навоийнинг кичик ҳажмдаги шеърлари ҳам анчагина бор. Улар ҳам ишқий мавзуларда, ҳамда ўғитнама мазмундаги шеърлардан иборат.

Шоир ёзади:
Гар ошк эсанг
зебу такаллуфни унут
Яхшию ёмон ишда
тахаллуфни унут
Утган гар эрур ёмон
таасуфни унут
Келган гар эрур яхши
тасарруфни унут.

Яъни, ошк бўлган киши бе-зақар, ҳашаматни унутмоғи ке-

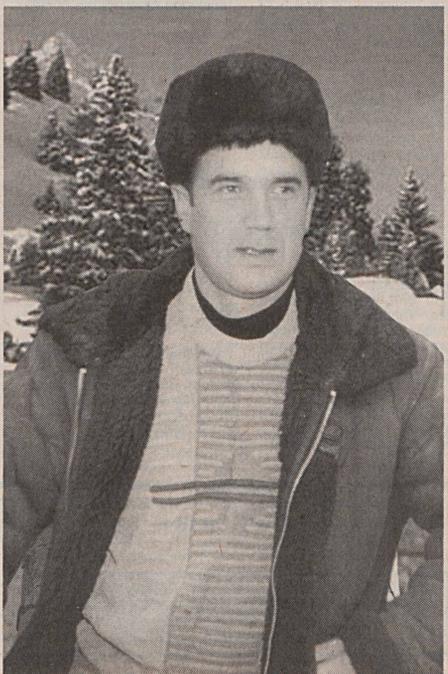
рак. Хоҳ яхши, хоҳ ёмон ишда номувофиқлик, қарши чиқишини ҳам унутсин. Бўлиб ўтган ишлар ёмон бўлса, афсус ҳам кўп қила-бермасин. Хозир келган иш агар яхши бўлса, унга эга бўлмоқни ҳам унутсин. Демак, инсон ўз иш-қанда қойим бўлиб, бошқа нарсаларга ортикча эътибор бермагани тузуқ.

Айрим байтлар эса худди афоризм каби янграйди:
Элни хор айлаган
таъма билгил,
Доимо «изза ман
канаъ» билгил.

Маъноси:
Элни хорликка элтүүчи
таъмадир, биллиб кўй
Ҳар қачон қаноат қилган
одамгина иззат топади.

«Бадойиё ул-бидойа» («Гўзалликларнинг бошланиши») Навоий ижодининг бошланғич даврини ёритүүчи ёрқин бир кўзгу сингаридир. Навоийшўнаслигимизда бу бой ижодийетни шеърма-шеър, микрома-мисра тахлил ва тадқиқ этиш фўрсати келди. Эро, бу ишга тўла имкон бор. Авлодлар бундай шарафли вазифа ижросига гайрат ва илҳом билан қирришмоқлари керак.

Азиз ҚАЮМОВ,
академик.

Бехзод Абдуллаев Эллиқалъа туманидаги кўзга кўринган ёш фермерларнинг бири. У ташкил этган «Эллола» фермер хўжалиги илгор жомаларнинг бирига айланган. Пахта, ғалла етиштириши, чорвачиликни ривожлантириши борасида қизгин фаолият кўрсатаётган фермернинг ютуқларидан бериб берилган хурсанд. Туман аҳли эришаётган ютуқларда унинг ҳам муносиб хиссаси бор.

Суратда: фермер Бехзод Абдуллаев.

Нурмамат АЛМУРАДОВ олган сурат.

Жаҳон ҳафта ичида

Италияда сиёсий танглик

Италия юқори палатаси спикери Фрэнко Марини мамлакатнинг сайлов тизимида ислохотлар ўтказиш йўлида сиёсий қучларнинг нуқтан назарларини бир-бирига яқинлаштира олганини тан олди. Унинг сўзларига қараганда, ушбу масалада етарлича овоз йиғилмаган. Эндиликда белгиланган қонуний тартибга кўра, мамлакат президенти Жоржо Наполитано парламентни тарқатиб юбориш ва мuddатидан илгари сайловлар ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилиши керак.

Эслатиб ўтамиз, Италияда навбатдаги сиёсий инқироз жорий йил 24 январда бошланди. «Демократлар иттифоқи Европа учун» партияси коалицион ҳукумат таркибидан чиққандан сўнг мамлакат бош вазири Романо Проди истеъфого чиқишга мажбур бўлди. Коалиция сенатдаги кўп ўрнини йўқотиши бунга сабаб бўлди. 30 январь куни эса Италия президенти мажбур сиёсий тангликни юмшатиш мақсадида сенат спикерига янги ҳукуматни шакллантириш тўғрисида топшириқ берганди.

Терактни ким амалга оширди?

«ХАМАС» гуруҳи душанба куни Исроилнинг Димон шаҳрида амалга оширилган терактни ўз зиммасига олди.

Бундан олдинроқ ҳам урта террорчи гуруҳ савдо марказида рўй берган хунрезликни ўз зиммасига олганди. Эслатиб ўтамиз, икки камикадзе ўзини-ўзи портлатиб юбориши оқибатида икки киши ҳалок бўлди, унга яқин аҳоли турли даражада жарохатланди.

Чадда вазият кескинлашди

Чаддаги дипломатларнинг оилалари зудлик билан хавфсиз жойга эвакуация қилинмоқда.

Россия Ташқи ишлар вазирлиги вакилининг билдиришича, дипломатлар оиласи кўчирилгани билан элчихона ўз фаолиятини тўхтатмайдди. Манбада айтилишича, мамлакатда сўнгги кунларда исёнчилар ва ҳукумат қўлали ўртасида қуролли тўқнашувлар авж олиб бормоқда. Мазкур мамлакатдаги Франция контингенти хорижликларни хавфсиз жойга эвакуация қилишда яқиндан ёрдам кўрсатмоқда.

Грецияда зилзила

Греция жанубида душанбадан сешанбага ўтар кечаси 5,3 баллик зилзила қайд этилди. Маҳаллий ҳукумат вакилининг билдиришича, жабр кўрганлар ва вайронгарчиликлар тўғрисида ҳозирга қадар бирор маълумот келиб тушмаган.

Ироқ шимолида махсус амалиёт

«Рейтер» ахборот агентлигининг хабар қилишича, Туркия ҳарбий ҳаво қучлари Ироқ шимолида қурд жангариларининг 70 та объектига бомба зарбаларини берди. Турк ҳарбийларининг билдиришича, махсус амалиёт чоғида тинч аҳоли жабри кўрмаган. 11 нафар жангари йўқ қилинган.

Иқтисодиётда пасайиш

2008 йилда Хитой иқтисодиёти ўсиши секинлашади. Бу ҳақда «Bloomberg» Бутунжаҳон банки ҳисоботида таяниб хабар тарқатди.

Прогноз натижаларига қараганда, жорий йилда ўсиш 9,6 фоизга этиши кўталапти. Бироқ ўтган йил ноябрда бу кўрсаткич 10,8 фоиз деб тахмин қилинаётганди. Эслатиб ўтамиз, 2007 йилда Хитой иқтисодиёти 11,4 фоизга кўтарилди. Халқаро молия муассасаси мутахассисларининг хулосасига кўра, дунё иқтисодиёти ўсишидаги пасайиш Хитойни ҳам четлаб ўтмайди.

Мурожаат инкор қилинди

Яқинда бўлиб ўтган ОПЕКка аъзо давлатлар вакилларининг йиғилишида нефть экспортчилари «қора олтин» ишлаб чиқариш ҳажмини оширмаслик тўғрисида қарор қабул қилди.

Айни пайтда ОПЕК кунига жаҳон бозорига 29,67 миллион баррел нефть етказиб бермоқда. Бундан олдинроқ АКШ президенти Жорж Буш ОПЕКка мурожаат қилиб, нефть қазиб олишни қийратишни сўраганди. Бушнинг фикрича, шу йўл билан нефть нархини пасайтириш мумкин.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди.

ООО "Said Lux servis", зарегистрированное отделение гос. регистрации субъектов предпринимательства хокимията Юнусбадского района г. Ташкента, расположен по адресу: г.Ташкент, Юнусбадский район, ул. Чумаков 8.

ИНН: 206780263 ликвидировается. (решение собрание учредителей №1 от 4.02.2008 г.)

Презентный принимается в течение 2 месяца с момента опубликования указанного объявления.

Утерянный гос. ордер № 10-01/23205 от. 30.05.2006 г. права собственности на квартиру на имя Мамажонова Мавлуда Турсуновна считать недействительным.

"KARIM AVLOD" хусусий корпорациянинг устав фонди 2 607 173 сўмдан 1 30 000 (бир миллион беш юз минг) сўмгача камайтирилди.

Мурожаат учун манзил: Марказ — 14, 21-уй, 4-хонадон.

Ташкент вилояти хўжалик сўдининг 2007 йил 10 декабрдаги 11-07 06/12404-сонли хал қўлув қарорига асосан "Олео сервис" х.ф. банк-рот деб эълнроф этилиши муносабати билан фаолияти тугатилди. Давлод Қўбрай шаҳарчаси Зебунисо кўчаси 1 "А" уйда жойлашган Қўбрай тумани ДСИ биносиде 110-хонада қабул қилинади.

